

“ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ”

Ректори Муассисаи давлатии таълимии
“Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи
академик Б. Ғафуров”

номзоди илмҳои таърих, дотсент
Набизода М.С.

« 02 » 12. 2025 с.

ХУЛОСАИ

кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” ба диссертатсияи Чамшедзода Чамила дар мавзӯи “Тайёрии касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PHD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D011900 – Забони хориҷӣ: ду забони хориҷӣ (6D011902 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (таҳсилоти касбӣ) (забони англисӣ))

Диссертатсияи Чамшедзода Чамила дар мавзӯи “Тайёрии касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PHD) доктор аз рӯйи ихтисоси 6D011900 – Забони хориҷӣ: ду забони хориҷӣ (6D011902 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (таҳсилоти касбӣ) (забони англисӣ)) дар кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” омода шудааст.

Чамшедзода Чамила соли 2015 ба факултети забонҳои хориҷии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” ба ихтисоси “Омӯзгори забони англисӣ” дохил шуда, онро соли 2019 хатм намуд. Аз соли 2020 то соли 2022 дар магистратура (ихтисоси забони англисӣ) таҳсил гирифт. Пас аз хатми магистратура соли 2022 барои идомаи таҳсил ба шӯъбаи докторантура аз рӯйи ихтисоси “Педагогика ва методикаи таълим” дохил шуда, соли 2025 зинаи мазкурро хатм кардааст. Аз соли 2025 то ин ҳол дар ҳайси омӯзгори кафедраи методикаи таълими забонҳои хориҷии Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” фаъолият бурда истодааст.

Мавзуи таҳқиқоти Чамшедзода Чамила дар Шурои олимони Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” таҳти №4 аз 12.12.2022 муҳокима ва тасдиқ гардида, аз ҷониби Маркази миллии патенту иттилооти Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №1526 аз 29.07.2025 ба қайди давлатӣ гирифта шудааст.

Дар давраи омода намудани диссертатсия Чамшедзода Чамила аз соли 2022 то соли 2025 ба сифати докторант дар кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ бурд.

Маълумотномаи академикӣ (транскрипт) доир ба супоридани имтиҳонҳо аз тарафи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” дода шудааст.

Рохбари илмӣ: Абдуллоева Меҳриниссо Абдуғаффоровна – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими забонҳои хориҷӣ, декани факултети забонҳои хориҷии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров”.

Дар баромади худ унвонҷӯ оид ба мубрамияти мавзуи таҳқиқотӣ сухан ронда, зикр намуд, ки масъалаи омода намудани омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисӣ дар фаъолияти касбӣ яке аз муаммоҳои ҳалталаби илми педагогикаи муосир маҳсуб меёбад.

Мақсади таҳқиқот – Муайян ва асоснок кардани заминаҳои назариявӣю методиҳои тайёрии касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисзабон ва таҳияи методикаи самарабахши ташаккули маҳорати кор бо матни англисӣ дар шароити муассисаҳои таҳсилоти олий мебошад.

Барои расидан ба ҳадафи таҳқиқот иҷрои вазифаҳои зерин зарур буд:

- таҳлили назариявӣ ва методологии раванди касбигардонии таълими забони хориҷӣ ва муайян кардани хусусиятҳои он дар шароити муассисаҳои таҳсилоти олий;

- баррасии шароити педагогӣ ва имкониятҳои макотиби олии ҷиҳати таъмини омодагии касбии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ;
- муайян кардани нақши малакаи хониш дар фаъолияти касбии омӯзгори соҳа ва таҳлили ҷанбаҳои психологӣ ва забони омӯзиши матнҳои англисӣ;
- интихоб ва асоснок намудани роҳи усулҳо ва технологияҳои муосири таълими матнҳои англисзабон дар ҷараёни омодагии касбӣ;
- таҳия, татбиқ ва арзёбии самаранокии амсилаи педагогии ташаккули маҳорати кор бо матнҳои англисӣ;
- коркард ва санҷиши самаранокии методикаи махсусан барои кор бо матнҳои англисӣ таҳияшуда;
- таҳияи тавсияҳои амалӣ барои беҳтарсозии ин раванд дар асоси натиҷаҳои таҷрибавӣ.

Таҳқиқоти диссертатсионии Ҷамшедзода Ҷамила як қисми нақшаи дурнамои корҳои илмӣ – таҳқиқотии кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии МДТ “ДДХ ба номи академик Бобочон Ғафуров” барои солҳои 2020-2025 дар мавзӯи “Асосҳои педагогии татбиқи таълими салоҳиятноки дар синфҳои ибтидоӣ ва муассисаҳои махсуси таълимӣ” маҳсуб меёбад.

Диссертатсия ба талаботи “Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)”, ки аз тарафи КОА муқаррар шудааст, ҷавобгӯӣ мебошад. Матни он ба талаботи нигориши рисолаҳои илмӣ мувофиқ буда, тибқи талабот ва меъёрҳои банди 3-и дастурамали номбаргардида таҳия гардидааст. Нақшаи коркарди диссертатсия, мақсад, вазифа ва ҳулосаву пешниҳодҳои бадастомадаи диссертант баёнгар ва далели ғуфтаҳои мазкур мебошанд.

Диссертатсия дар асоси омӯзиш ва таҳлили асарҳои фалсафӣ, педагогӣ, психологӣ ва дигар рисолаҳои илмӣ таҳия гардидааст.

Асосҳои назариявӣ – методологии мавзӯи таҳқиқотиро диссертант хуб муайян сохта, кӯшиш намудааст, дар заминаи таҳлили адабиёти илмӣ, педагогӣ ва методӣ ба таълимоти равоншиносон дар бораи ягонагии шуур ва фаъолият, равиши касбӣ-фаъолиятноки дар омӯзиши сохтор ва мундариҷаи малакаҳои

педагогии омӯзгор, идеяҳои равиши салоҳиятнокӣ, назарияи ташаккули марҳилавии амалҳои зехнӣ, назарияи умумидидактикаи таълим ва дигар асосҳои илмӣ иборат мебошад.

Натиҷаҳои асосии илмӣ диссертатсия, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаву натиҷаҳои бадастомада исбот менамоянд, ки таъмину ташаккули талаботи муосир оид ба омодагии касбии омӯзгорони забонҳои хориҷӣ аз ҷиҳати муносибати салоҳиятнокӣ, яке аз масъалаҳои муҳим ва ҳалталаб дар марҳилаи имрӯза маҳсуб меёбад.

Навгонӣ ва аҳаммияти амалии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки:

- асосҳои назариявӣ ва заминаҳои методологии омӯзиши хониш ҳангоми омодагии касбии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ таҳқиқ гардида, сатҳи воқеии тайёрии касбии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисзабон муайян карда шуд ва аз рӯи натиҷаҳои бадастомада амсилаи назариявӣ ва амалии мувофиқ таҳия гардидааст;
- мавод ва технологияҳои таълимӣ, ки барои баланд бардоштани самаранокии омӯзиши хониш ба омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ мусоидат мекунад, аз ҷиҳати илмӣ баррасӣ ва таҳлил шудаанд;
- дар асоси амсилаи назариявии таҳиягардида методикаи ташаккули маҳорати касбии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисзабон коркард ва ба амалия татбиқ шудааст;
- сатҳи таъсири методикаи пешниҳодшуда ба рушди маҳорати касбии донишҷӯён арзёбӣ гардида, аз рӯи натиҷаҳои бадастомада барои омӯзгорони забони англисӣ тавсияҳои амалӣ ҷиҳати кор бо матнҳои англисзабон таҳия шудаанд.

Мутобиқати муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ

Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба шиносномаи илмӣ аз рӯи ихтисоси 6D011900 – Забони хориҷӣ: ду забони хориҷӣ (6D011902 – Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (таҳсилоти касбӣ) (забони англисӣ)) мувофиқат мекунад.

Алоқамандии мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Мавзуи тадқиқот ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат мекунад:

Якум, муайян намудани асосҳои назариявии омодагии касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ, хусусиятҳои касбигардони раванди таълими забони хориҷӣ дар муассисаҳои олии мебошад.

Сониян, тадқиқот ба рушди сармояи инсонӣ ва омода намудани кадрҳои баландихтисоси насли оянда, ки салоҳият дар самти саводнокии воситаҳои малакаҳои кабии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ, рушди инкишофи хониш дар донишҷӯёни мактабҳои олии, роҳҳои татбиқи усулҳои муосири омӯзиширо мусоидат мекунад.

Сеюм, кор ба татбиқи дастурҳои стратегӣ оид ба навсозии таҳсилоти омӯзгорӣ, рушди усулҳои инноватсионии таълим нигаронида шудааст, ки комилан ба афзалиятҳои илмию техникаи давлатӣ мувофиқат мекунад.

Саҳми илмии доктараби дараҷаи илмӣ дар ҳалли масъала ва коркарди илмӣ мавзӯ. Муаллифи диссертатсия дар тамоми марҳалаҳои таҳқиқот: банақшагирӣ, интиҳоб ва асоснок намудани мавзӯ, таҳияи сохтори диссертатсия, муайян кардани ҳадаф, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, ҷустуҷӯӣ ва дарёфти адабиёти зарурӣ оид ба мавзуи таҳқиқот, ҷамъоварӣ ва муназзам намудани маълумоти озмоишӣ ва коркарди онҳо, таҳлили натиҷаҳои коркарди маълумоти озмоишӣ, омода ва интишор кардани мақолаҳои илмӣ, иштирок дар конференсияҳои илмӣ, ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқот ва навиштани диссертатсия инъикос меёбад.

Асоснокӣ ва боэътимодии таҳқиқот ба асосҳои методологӣ ва назариявии кори таҳқиқотӣ: мундариҷаи дастгоҳи илмӣ таҳқиқот, истифодаи маҷмуи методҳо дар мувофиқат бо вазифаҳои таҳқиқот, аз рӯйи нақша ва муназзам будани марҳилаҳои ташкили фаъолияти таҷрибавию озмоишӣ, такроршаванда будани интиҳобҳо, истифодаи методҳои омори математикӣ, тасдиқ намудани натиҷаҳои бадастомада тариқи озмоиш таъя менамояд.

Арзиши диссертатсия дар он ифода мешавад, ки он шароитҳои педагогии тайёр кардани муаллимони ояндаи забонҳои хориҷиро дар фаҳмиши матн, таҳлили луғавӣ-услубӣ ва тавсифи муҳтавои он дар муқоиса бо донишҷӯёни гуруҳи назоратӣ нишондодҳои беҳтарро ба намоиш гузоштанд. Дар донишҷӯёни гуруҳи озмоишӣ малакаҳои касбӣ-методии онҳо, аз ҷумла, интихоби матн, таҳияи саволу супоришҳо, таҳлили хусусиятҳои жанрӣ ва услубии матн, ба таври назаррас такмил ёфтаанд.

Дар асоси таҳлили натиҷаҳо, методикаи пешниҳодшуда дар муҳити муассисаҳои таҳсилоти олии ҳамчун самаранок ва татбиқшаванда эътироф гардиданд. Он метавонад барои такмили раванди таълими фанни забони хориҷӣ ва тайёрии касбии омӯзгорон ҳамчун асоси амалии корбурд истифода гардад.

Ғояҳои асосии таҳқиқот, инчунин натиҷаҳои илмӣ он дар 10 мақолаи илмӣ инъикос ёфтаанд, ки аз он 4 мақола дар нашрияҳои шомили фехристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расидаанд.

I. Мақолаҳои, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда ва тавсиякардан

Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон ба таъъ расидаанд:

[1-М]. Ҳочиева Ҷ.Ҷ. Пути совершенствования методической подготовки будущего учителя иностранного языка для работы с аутентичными текстами [матн] / Ҷ.Ҷ. Ҳочиева // Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – №4 (77). – Хуҷанд, 2023. – С.146-151. ISSN-2077-4990.

[2-М]. Ҳочиева Ҷ.Ҷ. Профессиональная подготовка будущего учителя иностранного языка к работе с англоязычными видеотекстами [матн] / Ҷ.Ҷ. Ҳочиева // Вестник Таджикского национального университета. – №5. – Душанбе - 2024. – С. 226-231. ISSN-2074-1847.

[3-М]. Ҷамшедзода Ҷ. Педагогические условия подготовки будущих учителей иностранных языков [матн] / Ҷ.Ҷамшедзода // Фурӯғи илм (Маҷаллаи байналмиллалӣ илмӣ). – Комиссияи олии аттестатсионии назди президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Душанбе – 2025, саҳ 537-543, УДК: 37 018.43:811.111

[4-М]. Чамшедзода Ҷ. Имконияти педагогии тайёрии касбии омӯзгор барои кор бо матнҳои англисӣ [матн] / Номаи донишгоҳ. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ. – №4 (77). – Хуҷанд, 2025. – с. ISSN-2077-4990. //

II. Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷмуаҳо ва дигар нашриҳои илмӣ-амалӣ ҷоп шудаанд:

[5-М]. Ҳоҷиева Ҷ.Ҷ. О стилистических различиях газетной статьи и художественного текста / Дж. Ходжиева, Г. Мирсаминова // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалии онлайнии “Муаммоҳои таълими забонҳои хориҷӣ дар муассисаҳои олии касбӣ: вазъи кунунӣ ва дурнамо”, - Хуҷанд, 2021.- С. 291-294, ISBN 978-99985-962-4-5

[6-М]. Ҳоҷиева Ҷ.Ҷ. Роҷеъ ба хусусиятҳои лексикӣ ва синтактикии назм дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ/ Ҷ.Ҷ.Ҳоҷиева, З.Х.Бобоева // Маводҳои конференсияи илмӣ-амалии Ҷумҳуриявӣ, бахшида ба 90-солагии таъсисёбии донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ ва 50-солагии таъсисёбии кафедраи забонҳои хориҷии умуидонишгоҳӣ таҳти унвони “Масъалаҳои мубрами забоншиносӣ ва лингводидактика дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ”. – Душанбе-2021.- С. 231-232. УДК 809.155.008.

[7-М]. Ҳоҷиева Ҷ.Ҷ. Об газетно-публицистическом стиле английского языка [матн] / Ҳоҷиева Ҷ.Ҷ. // Масъалаҳои мубрами забоншиносӣ ва лингводидактика дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ (Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 90-солагии таъсисёбии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С.Айнӣ ва 50-солагии таъсисёбии кафедраи забонҳои хориҷии умуидонишгоҳӣ – Душанбе, 30-юми октябри соли 2021). – Душанбе, 2021. -342с.

[8-М]. Ҳоҷиева Ҷ.Ҷ., Ҷӯраева М.А. Роҷеъ ба нақши хониш дар раванди таълими забони англисӣ дар мактаби оӣ [матн] / Ҷ.Ҷ.Ҳоҷиева, М.А. Ҷӯраева // Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ таҳти унвони “Масъалаҳои мубрами забоншиносии типологӣ, германӣ ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ”. – Хуҷанд, 2025. – С. 279-290.

[9-М]. Чамшедзода Қ. Нақши маводи матнӣ дар омодагии касбии омӯзгорони ояндаи забони англисӣ [матн] / Қ.Чамшедзода // Маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “ Масъалаҳои мубрами омӯзиши забонҳои хориҷӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии дар шароити муосир” Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, 30.09.2025). – Душанбе, 2025 – С.157-159. УДК-37.

[10-М]. Чамшедзода Қ. Мушкилоти кор бо интиҳоби матнҳои дарсҳои забони англисӣ дар макотиби олии [матн] / Қ.Чамшедзода // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ “Масъалаҳои мубрами омӯзиши забонҳои хориҷӣ”. (Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон). – Душанбе, 2025 – С. 429-433. ISBN 978-99985-47-62-9

Бо дарназардошти натиҷаҳои баррасӣ ва пешниҳоди тавсияҳои иштирокчиёни ҷаласа кафедра қарор мекунад:

1. Диссертатсияи Чамшедзода Ҷамила дар мавзӯи “Тайёрии касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисӣ” аз нигоҳи мазмун ва муҳтаво муҳим арзёбӣ гардида, қори илмӣ ба анҷомрасида ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Чамшедзода Ҷамила дар мавзӯи “Тайёрии касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ барои кор бо матнҳои англисӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PHD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D011900 - Забони хориҷӣ: ду забони хориҷӣ (6D011902 - Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (таҳсилоти касбӣ) (забони англисӣ)) ба талаботи “Низомномаи Шурои диссертатсионӣ” ва “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, пурра ҷавобгӯ буда, барои ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-103 пешниҳод карда шавад.

3. Аз Шурои диссертатсионӣ хоҳиш ба амал оварда шавад, ки қарори мазкурӣ ҷаласаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров” - ро дастгирӣ намоянд.

Хулосаи мазкур дар асоси тақризи ташхисгар – номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Кучибоев Шухрат Икромбоевич дар ҷаласаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров” ва қарори ҷаласаи кафедра аз 28.11.2025, протоколи №4 қабул ва тасдиқ карда шудааст.

Дар ҷаласа иштирок доштанд **15** нафар.

“Тарафдор” 15 нафар

“Зид” нест

“Бетараф” нест

Қарор бо як овоз қабул карда шуд.

Раиси ҷаласа:

Мудири кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров”
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

Вализода Ш.

Ташхисгар:

Номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсуси МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров”

Кучибоев Ш.И.

Гафорова С.П.

Котиби ҷаласа:

Маълумот барои тамос: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Хучанд, гузаргоҳи Мавлонбеков, 1; тел: (+992) 926245002, e-mail: shoirakhon.valizoda@mail.ru

Имзои н.и.п., дотсентон Вализода Ш., Кучибоев Ш.И., ва Гафорова С.П. –
ро тасдиқ менамоям.

Сардори РК ва КМ-и
МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд
ба номи академик Бобочон Гафуров”

Сайдуллозода З.С.

